

סודי ביותר

סטינוגרמה

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבה ס"ט/חשל של הממשלה
כ"ה בתמוז תש"ל - 29.7.70

נכחו השרים :

- ג. מאיר - יו"ר,
- א. אבן,
- י. אלון (מסעיף 806),
- מ. בגין,
- י. בורג,
- ח. גבתי,
- י. גלילי (מסעיף 806),
- א. ל. דולצין,
- ש. הלל,
- ע. ויצמן,
- ז. ורהפטיג,
- ח. לנדאו (מסעיף 806),
- י. ספיר,
- פ. ספיר,
- נ. פלד (מסעיף 807),
- ש. פרס (מסעיף 807),
- מ. קול,
- א. רימלס,
- ו. שם-שוב,
- י.ש. שפירא,
- ז. שחר.

נעדרו השרים:

- י. אלמוגי,
- מ. דיין.

- מ. ארנון - מזכיר הממשלה
- ש. דיניץ - לשכת ראש הממשלה (עד סוף סעיף 807)
- י. הרצוג - המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה (עד סוף סעיף 807)
- רשמו - י. מימון (עמ' 2 - 25)
- ש. יפה (עמ' 26 - 28)

סדר היום:

- 805 שינויים בהרכב ועדת השרים
- 806 סדר יוני הממשלה
- 807 יוזמת ארצות-הברית - המסך הירוק
- 808 אישור אמנת וינה ליחסים דיפלומטיים
- 809 הסתייגות שר הדתות מהחלטה מס' חק/17 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום ה' בשבט תש"ל (12.1.70): הצעת חוק-הזכיר חקירת סיבות מות (תיקון)(חקירת סיבות מות במעון). תשכ"ט-1969

2
3
5
15
16

607. יוזמת ארצות הברית - המשך הדיון

לפני שנגש לדברים פרוזאיים, וגם מתוך

ר"מ הנב' ג. פאיר:

מתן מזון למחשבה, נשמע מר החוץ מה

התרחש בימים האחרים במגעים שלנו עם ממשלת ארצות הברית.

במגעים שהיו מאז הישיבה האחרונה הוסיפה

השר א. אבנר:

ממשלת ארצות הברית כמה הבהרות על המסמעות

ועל הפירוש של הצעותיה. ההבהרות נוגעות לנושאים הבאים: האם יכתבו

על כוונתם להתנגד לכל הצעה במועצת הבטחון, לקבוע פירוש של בסיסה

סוטאלית לקיום של ה-4 ביוני 1967? האם יהיו מוכנים להתחייב בכתב

שיתנגדו להצעה שתבטיח לכפות עלינו כניסת פליטים נגד בטחוננו?

מה יש להם לומר על טענתנו, כי בכל היחסים שלנו ליארינג אבחנו שוללים

את העמדתו כנציג של הארבע? אחרי כן הפנינו את תשובת לבם לעובדה

שתשובת יורן על הפסקת האש לא כללה אחריות לסניעת פעולות פראיות, כפי

שהם מגדירים אותם, פעולות חבלנים, והמצרים אפרו שהפסקת האש של מצרים

תיחשב כמספרת אם ישנם קרבות בינינו לבין טוריה.

על נושאים אלה ואחרים היו מגעים. אני אסתפק

בקריאת הדברים שארצות הברית כתבה לנו ואמרה לנו: היא כותבת לנו מכתב

בחתמת טיסקו, אבל כמכתב רשמי בשם הממשלה, ואלה הדברים. על הבעיה של

התנגדות במועצת הבטחון להחלטות ספיימיות על בסיסה ופליטים:

"The President has informed the Prime Minister that the United States will not press Israel to accept total Israeli withdrawal from the territories occupied in the 1967 conflict to the pre-June 5th lines. The United States would take the same position in the Security Council and in other international forces considering the matter, and would oppose any resolution to this effect. While we cannot make a commitment to use the veto based on a hypothetical question, we would be prepared to use it, depending on the circumstances at the time."

השר א. אבן:

באותה לשון הם כותבים גם לגבי בעית הפליטים.

על זה יש אחרי כן תוספת בדברי רוג'רס. בינתיים מקרא את הדברים שהם כתבו. ביחס לארבע והסככיות של יארינו הם כותבים:

"The four powers are an informal ad-hoc group consulting within the framework of the Security Council, but have no legal mandate to direct Ambassador Jarring. Under Security Council resolution 242, Jarring is responsible to the Secretary-General, who in turn, is responsible to the Security Council. We would make every effort to maintain the present relationship between the four powers, the Security Council, the Secretary General and Ambassador Jarring, and would seek support of others to maintain this position."

ביחס להספקת האס עם ירדן יש גם כן

המסך, אבל הואיל וערערנו יש המסך המוע. בינתיים הם כתבו:

"The main focus of the United States proposal was directed to the UAR-Israel cease-fire line, where there has been no Fedayeen. Government of Jordan has accepted the limited cease-fire. Its response avoids obligating the fedayeen. We think the Government of Jordan must and should take every feasible step to obtain compliance by the fedayeen. Both Israel and the United States know, however, that Jordan's capacity to prevent the fedayeen from violating the cease-fire is limited. If the fedayeen violate the cease-fire, Israel would be entitled to respond in a commensurate way against the fedayeen in self defence. But we would hope that Israel would take into account the Government of Jordan's measure to obtain compliance by all concerned. The exercise of such a right against the fedayeen, cannot serve as an excuse to Nasser for violating the cease-fire on the Egyptian-Israeli front."

אני חושב שזה ברור כי הזכות שלנו לפי זה היא להגיב בגד המדאיין.

ועל זה יש המסך המוע.

"The United States legal position: The obligation to maintain the United Nations cease-fire resolution is a continuing one, and the United States proposal is only a first step towards bringing the parties to full compliance with this resolution. Even after 90 days, both sides would have a continuing obligation to observe the cease-fire in accordance with the Security Council resolution."

מה ארצות הברית מסתייגת מהפירוש כאילו היא מעניקה אישור לחידוש המלחמה אחרי תשעים הימים.

"The United Nations cease-fire resolutions are in effect and Syria's unwillingness to accept the limited cease-fire does not free

השר א. אבן:

Israel to violate the United Nations cease-fire resolution, though Israel is entitled to respond in a commensurate way to Syrian violations. We will maintain a position with the UAR and others, that neither Syrian violation of the cease-fire, nor Israel commensurate response in self defence, can serve as an excuse to Nasser for violating the cease-fire on the Egyptian-Israeli front.

Violation of the cease-fire by fedayeen along the Jordan-Israel cease-fire and measured responses against the fedayeen by Israel in self defence would not serve as justification for the resumption of hostilities by Nasser along the Israel-Egypt cease-fire line."

שאלנו, האם הם יפרסמו לנו ולאחרים את ההגדרה שלהם להפסקת האש ככוללת גם פגיעת חריצות ופגיעת קירוב טילים, על זה הם כותבים:

"In proposing a limited cease-fire we have also made clear to all concerned that neither should use the cease-fire to improve their own respective military positions. In communicating the proposal, we said that in order for a cease-fire to be effective, there would have to be an understanding on the following:

1. Both sides would stop all incursions and all firing, on the ground and in the air, across the cease-fire lines.
2. The UAR and the USSR would refrain from changing the military status quo by emplacing SAMs or other new installations in an agreed zone west of the Suez Canal's cease fire line, and..."

השר א. אבן: מה פירוש המלים "other new installations" ?

השר א. אבן: אמרנו "other new installations" אלה

המיתקנים שיש להם אותה התוצאה של שיפור

יכולת התקיפה, שיפור היכולת הגנאית. אבל כל זה תחת הכותרת שהתכנסים צריכים להיות מעובדים בהתכנסים בשטח.

בשיחות אמרו שה- agreed zone צריכה להיות

50 קילומטר.

"and Israel would observe a similar standstill on new installations in a similar zone east of the Canal. In addition, there would have to be an understanding on supervising and standstill on the size of the zone. With respect to supervision, our own view is that each side should rely on its own means. As to the zone, we consider 50 kilometer to be reasonable."

השר א. אבן:

בענין הפיקוח יש כאן איפוא דבר מהפכני, שכל צד יססוך על עצמו, נאמר יצלם ולא יסתכן על אנשי או"ם.

אלה הם הדברים שכתב סיסקו. וישנם שני

מהלכים. ישנה שיחה עם רוג'רס ויש הערות שלנו, במיוחד על הפסקת האש עם ירדן, גם עם מצרים. אתמול היתה שיחה עם רוג'רס. אבל קודם כל יש מצב כזה פיר אחרי שסיסקו שלח את האגרת הזאת: "לפני 15 דקות התקשר רוג'רס טלפונית אלי /היינו אל רבין/ ובקש להבהיר לי שארצות הברית לא תרתע משימוש בווטו בשני הנושאים שבקשנו. יחד עם זאת אין הוא רוצה לתבוע זאת מן הנשיא. הוא רוצה להבהיר שאין לנו יסוד לראות שם ארצות הברית תאפשר קבלת החלטות כאלה בסועצת הבטחון."

השר ח. לנדאן:

הכוונה החלטות על נסיגה כללית.

השר א. אבן:

כן. הם יתנגדו בסועצת הבטחון לקבלת החלטות

לפינוי עד לקויים של ה-4 בינוי או להצעה על

פליטים שלא תהיה הולמת את ההגדרה שלהם כפי שהיא נאמרת באגרת ניכסון.

כמו כן הוסיף רוג'רס בהודעות חגיגית זו

שאושרה בקשתנו לטיילי shrike. אלה הם טילים הנורים מהאוויר לקרקע.

שהם מונחים וקולעים לסוללות של טילים.

השר ש. פרס:

על הרור ?

השר א. אבן:

אם כן. זוהי פעולה נגד טילי סאד.

השר י. פלד:

באלכסון ולא ישר.

השר א. אבן:

איני מומחה בנאומטריה.

ר"מ הגב' ג. פאיר:

היתרון, כפי שהוסבר לי - לא מהנסיגן שלי
דווקא - ושמסוב כך כל כך רצינו בטילים אלה,
שאינן אלה טילים המוכרחים להיות פעל לסוללות טילי SA, אלא הם יכולים
לפגוע גם פן הצד ומסיגים אותה פעולה, ואפשר לשלחם מרחוק.

השר א. אבנר:

כמו כן הפנה סיסקו תשומת לבנו לכך שארצות
הברית השתמשה כבר בזכות-ויטו, וכבר אין
לה אותה "העמדה האינולונגית" שהיתה לה פעם, שאין זה יפה להצביע נגד
הרוב. ולכן אם כי אין על כך התחייבות מפורשת, אבל במדיניות אין
שום התנגדות עקרונית ואין הנורם של אי-הפעלת ויטו במקרה הצורך גם
להבא.

בנושא הפסקת האש ארצות הברית נדרשת הפסקת אש

כמו שגרסה מועצת הבטחון ביוני, ולא הנבלה לתשעים יום וכאילו לאחריהם
ניתן רשות לחדש את הקרבות. רבין שואל את סיסקו: האם ארצות הברית
סוכנה לתת פומבי לחוות דעתה המשפטית? סיסקו הוסיף שאין בעיה בכך,
והם יהיו סוכנים להסכים למירסום דעתם אם יהיה צורך בכך. דעתם, היינו
שאמריקה אינה מקבלת את הפירוש שאחרי תשעים יום יש גושפנקא לחידוש
הקרבות. פי שלא יאריך את הפסקת האש, ייחשב על ידי ארצות הברית כאחראי
להפדת הפסקת האש. על כל פנים אין היא מאשרת את הזכות לחדש את האש
אחרי תשעים הימים. זה אינו מחייב את מצרים, אבל זה מחייב את עמדתה
של ארצות הברית במקרה זה.

הערנו לרבין על התקלה החסורה ביותר שיש

בתשובה הזאת על הפסקת האש עם ירדן, שארצות הברית מודה אמנם בזכות
המובנת, אבל רק נגד הפדאיון, לאמר שהיינו צריכים להפריך ככל תגובה
בין מטרה של פעולה נגד פדאיון ובין מטרה של צבא עבר הירדן. הסברנו
להם זאת שוב שאין אנחנו יכולים לקבל את ההבדלה הזאת או איזה שהוא רמז,
כאילו מטעם המקבלת הפסקת האש אינה אחראית אחריות כוללת לכל פעולה
שתיעשה משטחה. אמרנו שאם ירדן אינה סוכנה לקבל הפסקת האש הכוללת

השר א. אבן:

גם הפסקת אש בקשר לפעולות הפדאיון, הפירוש שלנו הוא שהיא לא קבלה הפסקת אש, ולכן אינה שותפת למשא ומתן לשלום המבוטס על הפסקת אש. הרמטכ"ל רצה שהאיטור על זמא יורחב, ולו גם

באופן כללי לכלים אחרים.

היה עוד דבר שהוא רצה. עד עכשיו ישנו דה"ט הנב"ג. מאיר:
על ידי ההפצצות שלנו
מחפורות, שלא נתנו, להסדיר אותן כמו שהיו

קודם לכן, היינו "להלביש אותן ביטון". הוא היה רוצה לקבוע שגם

עבודות הביטון במחפורות האלה תיראינה כהפרת ה-

standstill

לזה הם מסכימים.

אחרי שרביץ מסר את הקושיות הללו לסיסקו, השר א. אבן:

קרא אותו רוב 'רס לשיחה אתמול והוא פתח

ואמר, שהוא סודאג מהסעיף הראשון שלנו, שבו אנחנו אוסרים שהפסקת האש של ירדן, שאינה כוללת סביעת פעולות פדאיון אינה הפסקת אש בגיזרה הירדנית. רוב 'רס אמר שהם סודאגים מהסעיף הראשון המתייחס לתחולת הפסקת האש בגיזרה הירדנית. הוא ציין שחוסין אינו מסוגל להצהיר בגלוי שהפסקת האש תחול על הפדאגים. אך אם נאצר וירדן יקיימו את הפסקת האש וישארו רק הפדאגים במסירים תהיה ישראל במצב טוב. המזכיר המסיך שעל פי תשובתם לשאלותינו ברור שאז תהיה ישראל חפזית לפעול נגד הפדאגים במסגרת זכות ההגנה העצמית. אך אם ישראל תעמוד על תחולה ספורט של הפסקת האש הזמנית

על הפדאגים it will have the effect of undercutting the whole United States initiative.

רביץ אמר: בתשובה הבהרתי שעלינו לקבוע בבירור הנסיים פמנו אנו נכנסים להפסקת האש על פי יוזמת ארצות הברית. ארצות הברית לא טענה פעולם שהפסקת האש תהיה מוגבלת לצבאות הסדירים. עתה מסתבר שהיא תובעת מאתנו לקבל הפסקת האש שלא תחול על הפדאין. רוב 'רס ואחריו גם סיסקו השיבו

באריכות את הנקודות הבאות:

השר א. אבן:

א. ממשלת ירדן קבלה את הצעת ארצות הברית

ללא סייג.

ב. ארצות הברית ציינה בפירוש שממשלת ירדן

אחראית על כל הקורה משטחה, ובנוסף ההצעה האמריקאית לירדן נאמר:

The cease fire to be effective will have to include the understanding that both sides will stop all incursions and all firing.

ג. ארצות הברית מעולם לא הסכימה להפסקת האש

שתחול על צבא ירדן בלבד. /פה הוא מבדיל בין חוסיין לבין ארצות הברית.

ארצות הברית מחייבת את ירדן לפעול נגד הפרת הפסקת האש גם על ידי הצבא

וגם על ידי הפדאיונים. אולם אין היא חושבת שזה יהיה טעמיות לדרוש

שחוסיין יפרש את זה מעבר להתחייבותו הכוללת ושהוא יפרסם הודעה

למניעת כל פעולות נגד הפסקת האש. /

ישנה הודעה הפוכה מרבת עמון שזה לא יחול

השר ס. גננין:

על הפדאיונים.

ד. בתשובה ליוזמה האמריקאית לא הזכירה ממשלת

השר א. אבן:

ירדן את הפדאיונים והיא הוציאה אותם מכלל קבלתה

היא את היוזמה האמריקאית.

ה. ממשלת ארצות הברית מקבלת את תשובת ירדן

כמחייבת את כל תושביה וכחלה על כל פעולה מסיטחה.

ו. אם תהיה הפרה של הפסקת האש על ידי הפדאיונים,

ארצות הברית תצויד פעולה ישראלית נגדם במסגרת זכותה לגנה עצמית.

רבין מוסיף: בתגובה על נקודות אלה חזרתי ושאלתי

את המזכיר:

א. האם הפירוש האמריקאי להפסקת האש הוא שהיא

כוללת ומוחלטת וההתחייבות להפנע מהפרתה חלה על כל גורם שהוא בתוך

שטח ירדן?

ב. האם ממשלת ארצות הברית קבלה an unqualified

לגבי היוזמה והפסקת האש?

acceptance

: 128 . 8 707

ב. האם הפירוש האסרטיבי לקבלת הידועה

והמסקנה האם על ידי ממשלת ירדן הוא שההסכמה הירדנית חלה על כל פעולה שהיא מנסה ירדן ?

רוב ד'רס השיבנ'ח'יוב לשלוש השאלות. הוא אמר

שהוא מקווה כי ממשלת ישראל תקבל את הפירוש האמריקאי ולא תפרסמו

בבגלוי; כי אם ישראל תפרסם את הדברים או תתבע מחוסרי; הצהרה בלוי

בדבר תחולת המסקת האש על הפראינים, היא תערער את סעמד חוסייף. המזכיר

הוסיף שמירסום על ידי ישראל יהיה צעד חסור ולדבריו כך גם ישראל

הדבר בעיני הנשיא, עמו התייעץ לפני שחתמו.

אסרתי / כך אוסר רבי' / שאעביר את בקשתי

ליירושלים ולא אוכל לחייב את ממשלת ישראל, אם תרצה לתת פוטנטי לנפשא

או לא. לגבי נושא הסיליים בתעלה (הנקודה השנייה בהבהרותינו לארצות

(הברית) אסרו המזכיר וסמסון שאינם רואים בכך בעיה.

אומער במה דברי'ם אסור'ים. יש לנו ענין, אס

*ש המסרת אש עם סזריים, שבאזור של 50 קילומטר מהתעלה אין לקדם ואין

לשבות דבר בתחום הטיילים, בהכנת עמדות לטיילים וכלי נשק דומים. בקטגוריה

לפרח"ב את האזור סגבר לענ"ן הנ"ל. על זה הוא עונה בחי"ב.

י"ש מברק קורבם, שלמ"ו ט"ס קו אמר שחם אנהנו געטויד

על התנדוּת שלבו להפסקת האש עם ירדן, שחומי"ן צריך להודיע בטפורט שזה

חל על המדאיבים, הרי הוא אומר שמסמעותו בכל מקרה תשובה שלילית על

ישראל לייזוסה. על רקע זה נתקיימה השיחה שבגר קראת לפניהם את תכנה.

האם יש שאלות ?

77 2 1 1957

האם ידוע לכו, מעבר למה שהיה בעתו בנות, על

הש"ס . פ"ב

המתרחש בעולם הערבי בקשר לפעולות של נאצר

אחטול. גם סמלנו שיש עמדה נגדית מצד סוריה, עיראק ואלג'יריה.

יש שם קלחת בדולח. האם ישנן ידיעות מפורטות יותר על מה שמתכוונת שם ?

השר א. אבן:

היריעות שיש לנו מאשרות מה שנחפרסם
בעתונות. יש שם תסיסה גדולה, יש שם קיסוב,
יש שם התפלגות, כאשר נגד קבלת היוזמה של רוב 'רם התיצבו קודם כל טוריה
אמא ועיראק, ואחרי כן גם אלז'יריה. אולם תיסן הזדהה עם מצרים. יש
פעילות רבה של הסתה ברדיו ומשק ובגוד עד שנאצר שיגר מישנו לבקש את
אתמסי להפסיק את ההסתה. מה אין לי סמוכין אחרים אלא שהוא בקט אמצעים
נגד פעולת התעמולה של הפלסטינאים אצלו, נגד השידורים המסתייגים מן
היוזמה ומן ההענות של נאצר.

השר מ. סול:

האין תסיסה במצרים על רקע של מה שקרה ?

השר א. אבן:

איני יכול ^{למסור} ~~למסור~~ יותר ממה שידוע לנו.

רמ"ם הגב' ג. סאיר:

למצרים ישנה דרך כדי שלא תהיה תסיסה: סגור
לפלסטינאים את הרדיו, ואז אין תסיסה, ופי

שמתסיס - הולך לבית הסוהר.

השר ש. הלל:

אין מדינאי או עתונאי במשך השנתיים האחרונות

שלא נהג לטעון, שנאצר איננו חפשי לקבוע

מדיניות כלפי הפלסטינאים ואנשי "אל פתח" ה"סכונים". יש מה שוב הוכחה

ניצחת שכל הבעיה של הלחץ הפלסטינאי על המצרים היא פשוטה: ברצותו הוא

סוגר את הכתור, וברצותו הוא פותח את הכתור.

השר ז. ורהמטיב:

אני מבין כי השיחות בענין המשמעות של שיחות

המסקת האש בענין ירדן, כדי שנוכל לפרסם איזה

שהוא פירוש שזה כולל גם את ההבלנים - עוד נסמאות בדיון. אך האם

נצמרו כבר השיחות בין סיסקו ורגין בענין זה ? הניצוחי שאנחנו נוכל

לפעול נגד "אל פתח". איך אפשר יהיה להבחין בין פעולה נגד "אל פתח"

לבין פעולה נגד צבא ירדן. אם ההבלנים יסתרו באיזה כפר ואנחנו סניבים

נבדמ, הרי נפגע באזרחים ירדניים.

השר א. אבן:

התשובה שלהם היא, שאפריקה נותנת גושפונק
לפעולה נגד החבלנים. יחד עם זה הם מבקשים
שנקח בחשבון את סכנו ואת עמדתו של חוסיין, לאמר הם אומרים: אם אתם
מערביים באיזור שלנו לפעולותיכם נגד הפדאיונים, אישור זה יש לכם,
אבל ישנו דמיון שאתם תפעלו נגד צבא ירדן, אנחנו האפריקאים איננו נותנים
לכם בלנק צ'ק לזה. אבל מהצד המשפטי הם מקבלים את עמדתנו שהתחייבות
והחובתה של ירדן הן כוללות ושהיא אחראית למניעת כל הפעולות הללו.
אבל אין ארצות הברית רוצה לתת לנו היתר לפעולה נגד צבא ירדן, כפי
שהיא מביעה זאת לגבי פעולה נגד הפדאיונים.

השר ז. ורהפטייב:

לפי ההגדרה המשפטית, הרי ההסכם בין חוסיין
ובין ארגוני החבלנים מתבטל.

השר א. אבן:

הם אומרים כי ההצעה האפריקאית חלה על
כל מי שפועל מהשטח של המדינה המקבלת את
הפסקת האש. אבל יחד עם זה הם אומרים שאין זה הפירוש של חוסיין.

השר ש. פרס:

אני חושב שאין הם אומרים שאין זה הפירוש
של חוסיין, אלא הם אומרים שאי אפשר
לדרוש שחוסיין יודיע על כך בפומבי.

השר ח. לבנאוי:

הם אמרו בקשר לזה דבר חסור, שאם אנחנו
נתבע שחוסיין ימסור הודעה פומבית כזאת,
אנחנו "מטרפדים" את יוזמת השלום האפריקאית. זהו דבר חסור מאוד.
אני רוצה שנדע מה הכיוון שלהם היום.

רה"ט הגב' ג. פאיר:

כל זמן שאתה מצטט אותם, זה ברור. ביחס
לכיוון - יש כבר השערות. אינך יכול לומר

את שני הדברים בנשימה אחת.

סמ/תשל - 29.7.70

סודי ביותר

.15.

השר א. א. אבן:

על פי תורת היחסיות הם נמצאו לצד היתר

לפעול בנדר הפדאיינים. הם השלימו עם כך,

הם אומרים: תהיו זכאים לפעול בנדם.